

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 125/2026
26.02.2026. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Светланае Томић Јокић, председника већа, Бојане Пауновић, Дијане Јанковић, Гордане Којић и Татјане Вуковић, чланова већа, са саветником Врховног суда Андреом Јаковљевић, записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела грађење без грађевинске дозволе из члана 219а став 3. у вези става 2. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Александра Маринковића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Новом Пазару К 351/24 од 18.09.2025. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 589/25 од 02.12.2025. године, у седници већа одржаној дана 26.02.2026. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Александра Маринковића, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Новом Пазару К 351/24 од 18.09.2025. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 589/25 од 02.12.2025. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Пазару К 351/24 од 18.09.2025. године окривљени АА оглашен је кривим због кривичног дела грађење без грађевинске дозволе из члана 219а став 3. у вези става 2. Кривичног законика и осуђен на казну затвора у трајању од 6 (шест) месеци и новчану казну у износу од 70.000,00 (седамдесетхиљада) динара, коју је дужан да плати у року од 2 месеца од дана правноснажности пресуде, с тим што је одређено да ће, уколико окривљени не плати наведену новчану казну у остављеном року, иста бити замењена казном затвора, тако што ће се за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне одредити један дан казне затвора.

Истом пресудом окривљени је обавезан да на име судског паушала плати износ од 10.000,00 динара, у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде, под претњом принудног извршења.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 589/25 од 02.12.2025. године одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљеног АА и пресуда Основног суда у Новом Пазару К 351/24 од 18.09.2025. године је потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости благовремено је поднео бранилац окривљеног АА, адвокат Александар Маринковић, „због битне повреде одредаба Законика о кривичном поступку, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене Кривичног закона“, с тим што у образложењу захтева наводи повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни суд преиначи побијане пресуде и окривљеног ослободи од оптужбе или да исте укине и предмет врати нижестепеном суду на поновно одлучивање. Предложио је да буде обавештен о седници већа.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Врховном јавном тужилаштву сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је, након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, је неоснован.

Бранилац окривљеног АА као разлог подношења захтева за заштиту законитости у образложењу захтева наводи повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП истичући да дело за које је окривљени оглашен кривим није кривично дело, односно да, у конкретном случају, постоје околности које искључују кривичну одговорност окривљеног. С тим у вези бранилац наводи да је окривљени поступао у правној заблуди у погледу забрањености радње, сматрајући да је његово поступање дозвољено, будући да је веровао да су услови које је прибавио, довољни за наставак радова. Даље истиче да је проширење које је извршено минималног обима, услед чега сматра да је друштвена опасност дела незнатна, односно да се ради о делу малог значаја. У том смислу бранилац такође наводи да је суд, имајући у виду да радње које се окривљеном стављају на терет, по својој природи представљају прекршај сходно Закону о планирању и изградњи, према окривљеном требао применити повољнији пропис, те да је окривљени је сходно члану 423. тачка 1) ЗКП морао бити ослобођен од оптужбе због кривичног дела грађење без грађевинске дозволе из члана 219а став 3. у вези става 2. Кривичног законика. У прилог наведеном, бранилац се позива на пресуду Врховног касационог суда Кзз 615/19 од 03.07.2019. године.

Супротно изнетим наводима, Врховни суд налази да правноснажним пресудама није учињена повреда кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП.

Кривично дело грађење без грађевинске дозволе из члана 219а став 2. Кривичног законика чини лице које је инвеститор или одговорно лице у правном лицу које је инвеститор објекта који се гради без грађевинске дозволе. У ставу 3. истог члана, прописано је кажњавање лица из става 1. и 2. овог члана које настави започету градњу када је издато решење о обустави радова и за учиниоца је запрећена казна затвора у трајању од једне до осам година и новчана казна.

Одредбом члана 29. став 1. Кривичног законика прописано је да није кривично дело оно дело које је учињено у неотклоњивој правној заблуди. Ставом 2. члана 29. Кривичног законика прописано је да је правна заблуда неотклоњива ако учинилац није био дужан и није могао да зна да је његово дело забрањено.

Према стању у списима предмета, окривљени АА је у време и на месту описаном у изреци првостепене пресуде, у стању урачунљивости, свестан свога дела и његове забрањености, чије извршење је хтео, као инвеститор, без грађевинске дозволе, наставио доградњу пословног објекта и након донетог решења о обустави радова број 363-354-00202/2022-18 од 25.03.2023. године, тако што је започео зазиђивање дограђеног дела објекта гитер керамичким блоковима.

Сходно цитираној законској одредби члана 29. став 2. Кривичног законика, којом је ближе одређен појам неотклоњиве правне заблуде, Врховни суд налази да из чињеничног описа дела утврђеног у изреци правноснажне првостепене пресуде не произилази да је дело учињено у правној заблуди. Наиме, описане радње које је окривљени АА предузео, садрже сва обележја кривичног дела грађење без грађевинске дозволе из члана 219а став 3. у вези става 2. Кривичног законика, за које је окривљени оглашен кривим, имајући у виду да је окривљени као инвеститор објекта који се гради без грађевинске дозволе, наставио доградњу пословног објекта, након издавања решења о обустави радова надлежног органа, дакле радове је наставио и поред изричите забране надлежног органа, због чега не може бити речи о томе да окривљени није знао, нити је могао знати, да је његово поступање забрањено.

Стога, по оцени Врховног суда, у конкретном случају нису испуњени услови за примену института неотклоњиве правне заблуде из члана 29. Кривичног законика.

Такође, у односу на наводе захтева којима се указује да се у конкретном случају ради о делу малог значаја, Врховни суд налази да су исти неосновани. Наиме, за кривично дело грађење без грађевинске дозволе из члана 219а став 3. у вези става 2. Кривичног законика, прописана је казна затвора од једне од осам година и новчана казна, док се, према одредби члана 18. став 3. Кривичног законика, институт дела малог значаја може применити само на кривична дела за која је прописана казна затвора до три године или новчана казна.

Стога, имајући у виду запрећену казну за предметно кривично дело, у конкретном случају нема законских услова за примену института дела малог значаја из члана 18. Кривичног законика.

Поред овога, инкриминација истих радњи као прекршаја према Закону о планирању и изградњи, на коју бранилац окривљеног указује у захтеву за заштиту законитости, не искључује кривичну одговорност за кривично дело. Постојање прекршаја као противправног дела које је законом или другим прописом надлежног органа одређено као прекршај и за које је прописана прекршајна санкција, не искључује постојање кривичног дела, па уколико се у радњама окривљеног стичу сва законска обележја кривичног дела, које му је стављено на терет, нема места доношењу ослобађајуће пресуде на основу члана 423. тачка 1) ЗКП.

При томе, питање чињеничног идентитета прекршаја и кривичног дела може бити само од значаја за оцену да ли је реч о правноснажно пресуђеној ствари, а не и за оцену услова за примену повољнијег закона, у смислу одредбе члана 5. Кривичног законика.

Сходно изнетом, а како су у чињеничном опису радње извршења окривљеног АА датом у изреци првостепене пресуде, наведени су сви битни елементи који чине законска

обележја кривичног дела из члана 219а став 3. у вези става 2. Кривичног законика и то како објективни елементи у односу на радњу извршења, тако и субјективни елементи, који се односе на урачунљивост и умишљај окривљеног, то су неосновани наводи захтева за заштиту законитости, којима се указује на повреду закона из члана 439. тачка 1) ЗКП.

Имајући у виду све напред наведено, као и вишегодишњу судску праксу овог суда, на коју се указује у захтеву, позивајући се само на пресуду Врховног касационог суда Кзз 615/2019 од 03.07.2019. године, све наведено није од утицаја на другачију одлуку у овом предмету.

Врховни суд није разматрао, наводе захтева којима се оспорава правилност утврђеног чињеничног стања (члан 440. ЗКП), а који се односе на опсег и врсту предузетих радова, анализу изведених доказа, питање да ли је окривљени био инвеститор радова и да ли је био упознат са забраном извођења радова, као и питање које се односи на време извршења дела и да ли се у конкретном случају ради о доградњи, те полемише са питањем постојања релевантне документације за извођење радова и оспорава постојање умишљаја, као ни наводе захтева којима се указује да је изрека правноснажне пресуде неразумљива (члан 438. став 1. тачка 11) ЗКП) и оспоравају разлози пресуде (члан 438. став 2. тачка 2) ЗКП), те истиче повреда одредбе члана 460. став 1. ЗКП, као ни наводе којима се указује да одређене околности нису узете у обзир приликом доношења одлуке о кривичној санкцији, што представља повреду одредбе члана 441. став 1. ЗКП, јер наведене повреде, не представљају законске разлоге, у смислу члана 485. став 4. ЗКП, због којих окривљени преко браниоца може поднети захтев за заштиту законитости.

Из свих изнетих разлога, налазећи да побијаним пресудама није учињена повреда кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, на коју се неосновано указује захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, Врховни суд је на основу члана 491. став.1 ЗКП, одлучио као у изреци пресуде.

**Записничар-саветник,
Андреа Јаковљевић с.р.**

**Председник већа-судија,
Светлана Томић Јокић с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**